

מהו לבעול בתחלה בשבת –

What is the ruling, to have the initial ביאה on Shabbos

OVERVIEW

The גמרא poses a query whether it is permitted to have the first ביאה on שבת, since there is a possibility of violating the שבת (as the גמרא continues to explain). תוספות discusses why we do not resolve this issue from various rulings we learnt [previously].

anticipates a difficulty: תוספות

אף על גב¹ דתקנו שתהא בתולה נשאת ברביעי² -

Even though that the חכמים instituted that a בתולה should be married on Wednesday –

responds: תוספות

מכל מקום אם אירע לו שלא בעל בליל חמישי -

Nevertheless if it happened to him that he was not בעל Wednesday night, and presumably –

לא חייבוהו חכמים להמתין³ עד יום חמישי אחר או עד יום ב'⁴ -

The חכמים did not obligate him to wait (and perform the מצוה) until another Thursday or until Monday (for טענת בתולים); he can make the בעילה on Thursday night -

להכי בעי אם מותר לבעול בשבת אם לאו -

Therefore there was the query if it is permitted to be בועל (the בעילת מצוה) on שבת or not (if he was not בועל until שבת ליל).

anticipates a difficulty: תוספות

אף על גב דתניא לעיל⁵ ומפרישין חתן מן הכלה לילי שבת תחלה מפני שהוא עושה חבורה -

Even though the ברייתא taught us previously, 'and we separate the חתן from the כלה if the initial ביאה is שבת ליל, because he makes a wound' with the בעילת מצוה -

¹ Therefore in this question assumed that the query was whether the חתן can postpone the ביאה until שבת. Therefore תוספות asks, we know that one should be בועל on Wednesday night (in case he has טענת בתולים וכו').

² See (also) the ברייתא on the previous עמוד where בר קפרא taught 'וכו' בחמישי ונבעלת ברביעי; indicating that the first ביאה should be on Thursday (Wednesday night); what is the query?

³ Regarding the גמרא the חכמים insisted on waiting until רביעי; since they are not married yet, it will not cause undue anguish; however once they are already married to postpone the ביאה would cause severe agony.

⁴ This means Sunday night, so he will be able to go to ב"ד on Monday if he has טענת בתולים.

⁵ ג,ב.

ותניא נמי⁶ באידך ברייתא בין כך ובין כך לא יבעול לא בערב שבת ולא כולי -

And we also learnt in the other ברייתא, 'in any event he should not be בועל the בועל מצוה, not on שבת', etc. Both ברייתות state clearly that the first ביאה may not be on שבת; why is there a query?

answers: רש"י s' cites תוספות

פירש בקונטרס⁷ דלא הוה ידע לה -

- ברייתות explained that the questioner did not know of these רש"י

אי נמי ידע לה ובעי היכי הלכתא דאיכא⁸ למימר דפליגי בה רבי יהודה ורבי שמעון⁹ -

Or you may also say; that the questioner knew of the ברייתא, but he queried what the הלכה is; for we can say that this is a dispute between ר"י ור"ש whether it is permitted to be בועל בתחלה בשבת, as the גמרא continues to explain. The ברייתא may be expressing the view of one only of them but not necessarily that the הלכה is like this opinion.

comments (on the רש"י of א"נ that they knew of the ברייתות):

ומיהו על כרחך נראה דלא ידע הברייתא דחיישינן¹⁰ שמא ישחוט בן עוף -

However, perforce it seems that the questioner did not know of the (second aforementioned) ברייתא, that we are concerned perhaps he will slaughter a young bird -

דאי הוה ידע לה מאי קמיבעיא ליה הא בהא לא פליגי רבי יהודה ורבי שמעון -

For if he would know of this ברייתא that במוצ"ש ולא בער"ש, what is his query, for in this (concern of עוף בן עוף) there is no dispute between ר"י ור"ש, therefore all agree with its ruling. We must conclude that the questioner did not know of that ברייתא.

responds to an anticipated question: תוספות

והא דלא פשיט מינה לבסוף¹¹ משום דמשכח תנאי דפליגי עלה:

⁶ א, ד.

⁷ בד"ה מהו.

⁸ This is תוספות explanation of פירש"י.

⁹ argue (see later on this עמוד) whether דבר שאינו מתכוין (ר"י), or permitted (ר"ש). It is possible that the ברייתות which prohibit בעילה ראשונה בשבת follow ר"י, however the הלכה may be like ר"ש. See 'Thinking it over' # 1.

¹⁰ See א, ד where זירא ר' explained that the reason the ברייתא (of בין כך וכך) states במוצ"ש is because we concerned that he will *shecht* a bird on שבת for מוצ"ש. The גמרא there concluded that this concern of שמא ישחוט בן עוף also explains why בליל שבת לא יבעול בליל שבת. See 'Thinking it over' # 2.

¹¹ The גמרא concludes on א, ז that בליל שבת לא יבעול בתחלה בשבת. Seemingly the ברייתות indicate otherwise, and even if the questioner did not know of the ברייתות, however the גמרא certainly knew of the ברייתות (and of the concern that מחלוקת בן עוף, in which there is no מחלוקת).

And the reason the גמרא **did not resolve** the query **from these ברייתות** is **because** the גמרא **found**¹² **who argue** with these ברייתות.

SUMMARY

The query of **ביאה** the לכתחלה however, **בדיעבד** is מהו לבעול בתחלה בשבת. The questioner did not know of the ברייתא (that **ישחוט בן עוף** **עוף**). **בליל ה'**.

THINKING IT OVER

1. אסור לבעול בשבת explains that even though the ברייתות state that it is **אסור** לבעול בשבת, nevertheless that may be the opinion of ר"י (that **שאינו מתכוין אסור**), however perhaps we rule like ר"ש.¹³ Later the גמרא states that it is possible that even according to ר"י it may be **מותר** if we assume it is a **בחבורה** (see the גמרא there). However how can the גמרא entertain that it is **אסור** לבעול בשבת even according to ר"י, for then whose view do the ברייתות follow?!¹⁴

2. **בין כך וכך** states that the questioner did not know the ברייתא of **וכך וכך**.¹⁵ There is some difficulty in understanding this; firstly, perhaps he knew of the ברייתא but learnt that the reason for **ער"ש** is because of **חבורה** as the גמרא initially understood (it is only regarding **מוצ"ש** that we were compelled to say the reason of **ישחוט בן עוף** **עוף**).¹⁶ Secondly, even if he agrees to the reason of **עוף בן עוף** in that ברייתא, he still had the query for perhaps he followed the other ברייתא which stated¹⁷ clearly **חבורה** (and is not concerned for **עוף בן עוף**).¹⁸

¹² See **ב**, where there is a ברייתא which states **וחכמים מתירים** **בשבת** **בתחלה** **לבעול** **לא יבעול** **בתחלה** **בשבת**.

¹³ See footnote # 9.

¹⁴ See מהרש"א (הארוך).

¹⁵ See footnote # 10.

¹⁶ See הפלאה (בד"ה שם בא"ד דאיכא).

¹⁷ See footnote # 5.

¹⁸ See סוכ"ד אות כח.